

Landskap: Halland Upptecknat av: Harald Nilsson
 Härad: Tönnersjö Adress: Kung Oscarsväg 7, Lund
 Socken: Enslöv Berättat av August Johansson
 Uppteckningsår: 1936 Född år 1866 i Karlstorp, Enslöv.

Uppteckningen rör

Rösen från hackaretiden.	sid. 1.
Torkåret 1867.	" 2.
Rågodling.	" 3.
Äldre och nyare jordbruksred- skap och deras användning.	" 4-5
Skära torv med skärjärn.	" 6.
Hugga drittelstav. binäring till jordbruket.	" 7.
<i>Bonader.</i>	" 8.

5396

Rösen från hackaretiden.

Vid byn Bockalt i Enslöv finnes en mängd stenrösen ute på fälten och även vid Karlstorp finnes en del sådana. De påstås, vara från "hackaretiden", men ingen kan närmare ange när denna inträffat.

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

1.

5396

Torkåret 1867.

Meddelaren berättade att hans far året efter det svåra torkåret 1867, sett flera personer, som legat döda av svält vid vägarna uppåt mot Småland.

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

2.

5396

Rågodling.

3
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

3.

Man odlade ej mycket råg i dessa skogsbyggder för omkring 60 år sedan. Man trodde inte att den kunde växa bra där. Det var först omkring sekelskiftet, som rågodling kom allmänt i gång. Rågen köptes först i Halmstad, men det var endast till "julabröd". Under meddelarens hela uppväxttid åt man bröd av blandsäd (korn och havre) men även av enbart havre.

5396

Äldre och nyare jordbruksredskap och deras användning.

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

4.

Ledharv, stångårder, trumla, plog, järnpinnaharv m.fl.

2 / Meddelaren hade kvar samtliga gamla jordbruksredskap, som tillhört fadern och dessa utgjordes av l e d h a r v, s t å n g-
å r d e r, vanligt så r r d e r och t r ä t r u m l a. Ledharven
var tillverkad av fadern. Den hade fasta pinnar och endast en
led. Själva ledspolarna hade tidigare utgjorts av trädubbar,
men voro nu ersatta med sådanan av järn. Detta för att harven
lättare skulle komma över jordfasta stenar utan att gå sönder.

Trumlan, t r a m m e l, var gjord av en stor ekstock
och försedd med trädubbar i ändan för att fästa draget.

2 / Årdret eller årderkroken, som meddelaren även kallade den
var av vanlig typ och hade nära handtaget en träpinne tvärs ge-
nom styret. Den var till att fästa tömmen på då djuren fick vila
under b a j d e d (=under arbetet) årdret användes här liksom
överallt annars i den Halländska skogsbyggen för 50 år sedan,

Källan
Tommer
Euslös
4/12 1936

4/12 Harald Nilsson
Mr. Aug. Johanson
född 1866 i Karlstads

Skriv endast på denna sida!

även till att mylla ner havren och blandsäden (korn och havre).

Det var först fjäderharven eller kultivatoren, som avlöste årdret för detta ändamål. Dessa sädesläg skall nämligen myllas djupare ner än rågen.

Höbågen av vilken även fanns ett exemplar, kallades här bua. I den bars hö hem vid ängsslåttern.

Meddelaren omtalade att hans fader brukade tillverka flera trägrepar före vårbruket då det gick många sönder.

Meddelarens far var den förste i trakten, som köpte plog, men efterföljdes snart av andra. Det var på 1880-talet. Plogarna köptes i Halmstad. Plogen följdes snart av järnpinnaharv och därpå kom järnårder också fjäderharv och sist slättharv, som var helt av järn.

5396

Skära torv med skärjärn.

Vid Finnsbo i Enslöv såg meddelaren en gång, då han gick och läste för prästen, en stor och kraftig karl, som gick och "plöjde" 50 m. långa fåror med ett skärjärn. Det var på ljungbevuxen sandjord med en och annan enebuske, som arbetet utfördes. Mannen höll i skaftet med båda händerna och hade trillan (som sitter i skaftändan) stödd mot ljumsken. Om det fanns en enebuske i vägen tog han bara sats och så skar han av den.

6
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

6.

5396

Hugga drittelstav, binäring till jordbruket.

Liksom de flesta andra av hans samtida i trakten, hade meddelaren skaffat sig en biförtjänst genom att hugga drittelstav. Man högg så mycket stav att bokskogarna helt blevo uthuggna. Nu har granen kommit i stället. Drittelstaven var en aln lång och avsedd för smördrittlar. Den såldes i l ä s t a r om 240 st. och härför betalades mellan 4 till 7 kr. Så mycket kunde priserna variera olika år. Staven såldes i Halmstad varifrån den utskeppades till Danmark.

Man högg även något tunnstav, som skulle vara $1\frac{1}{2}$ aln långa. Den användes till tunnor för skilda varuslag, och även den gick till Danmark, sades det. Uppgifterna gälla 1800-talets senare del samt några år inpå 1900-talet.

7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

7.

ACC. NR. 5396

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Halland Upptecknat av: Harald Nilsson
Härad: Tönnersjö Adress: Kung Oscarsväg 7, Lund
Socken: Enslöv Berättat av Bröderna Svensson
Uppteckningsår: 1936 Född år i

Uppteckningen rör

Bonader.

sid.1.

Skriv endast på denna sida!

5396

Bonader.

På denna gård fanns förvarade i en ekkista, daterad 1752, ett flertal bonader på papper samtliga av Sunnerbo skolans typ. Några hade en längd av 10 alnar och en bredd av 60 till 70 cm., 5 stycken voro 20 till 30 cm. breda. De som hade årtal voro daterade 1863, 64, 65. De flesta bonaderna hade sålts av en som kallades "Annorstakäringen", som gick omkring och sålde bonader i Enslövstrakten på 1860 till 70 talen. Svensönernas moder sades haft några med sig från norra Halland. De voro samtliga väl bibehållna. (men ansågos tydligen värda sin vikt i guld. H.N.).

8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

1.